Horsens Kommune

Afs. Horsens Kommune, Natur, Miljø og Klima
Chr M Østergaards Vej 4, 8700 Horsens

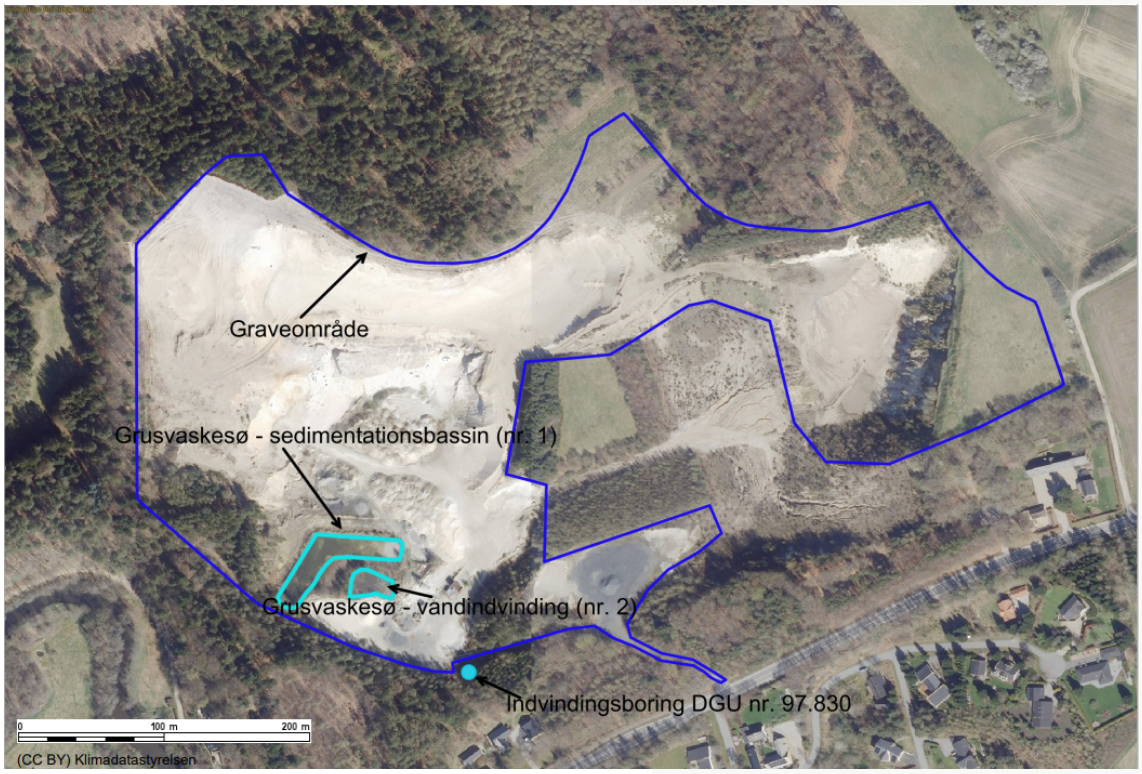
Sagsnr. 13.02.01-P19-7-26
Dato: 20. November 2026

Dansand A/S

Lervejdal 8b

8740 Brædstrup

Tilladelse til indvinding af grundvand fra boring DGU nr. 97.830, indvinding af overfladevand fra grusvaskesø samt udledning af grusvaskevand til grusvaskesø på Holmedal 21A, 8660 Skanderborg, matr.nr. 1cr Møldrup By, Voerladegård

Anlægs-ID: 615-V84-00074660 – boring DGU nr. 97.830
615-V84-00182453 – 2 stk. grusvaskesøer

Beliggenhed: Matr. nr. 1cr Møldrup By, Voerladegård

Tidsfrist: Tilladelsen udløber den 19. november 2036

1. Ansøgning

Dansand A/S har den 23. maj 2023 ansøgt Region Midtjylland om fornyet tilladelse til råstofindvinding i Voervadsbro Grusgrav, beliggende på matr.nre. 1cr Møldrup By, Voerladegård og 10h Voerladegård By, Voerladegård. I forlængelse heraf, har Dansand A/S ansøgt Horsens Kommune om tilladelse til følgende:

- Indvinding af 50.000 m³ grundvand fra boring DGU nr. 97.830 til grusvask og støvbekæmpelse. Ansøgning modtaget den 6. maj 2026.

- Indvinding af 240.000 m³ overfladevand fra grusvaskesø (nr. 2) til grusvask. Ansøgning modtaget den 15. maj 2024.

- Udledning af grusvaskevand til grusvaskesø (nr. 1). Ansøgning modtaget den 23. maj 2023.

Ansøger har supplerende fremsendt en redegørelse for, hvorledes grusvaskevandet indvindes og recirkuleres i forbindelse med grusvask.

2. Afgørelse

Horsens Kommune meddeler hermed tilladelse til det ansøgte. Afgørelserne er truffet med hjemmel i:

- vandforsyningslovens[1] §20 (indvinding af grundvand fra boring)

- vandforsyningslovens §20 (indvinding af overfladevand fra grusvaskesø)

- miljøbeskyttelseslovens[2] §19 stk. 1 (udledning/nedsivning af grusvaskevand).

Ansøgningen om at foretage indvinding af grundvand og overfladevand til grusvask samt udledning af grusvaskevand, er omfattet af reglerne i Miljøvurderingsloven[3]. Ansøger har derfor indsendt en ansøgning om en screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens §21. Regionsrådet er myndighed for behandling af projekter omfattet af bilag 1 og 2 og for behandling af bygherrens ansøgninger og dertil knyttede afgørelser efter §§ 21 og 25, hvis dele af eller hele projektet er omfattet af råstoflovens § 7, jf. dog stk. 5 og 6. Horsens Kommune har på den baggrund ikke gennemført en særskilt screening af det ansøgte, idet denne er foretaget af Region Midtjylland. Region Midtjylland har den 9. juli 2026 truffet afgørelse om, at den ansøgte råstofindvinding samt indvinding af grundvand/overfladevand til

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1149 af 28. oktober 2024 om vandforsyning m.v.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025 om miljøbeskyttelse.

[3] Bekendtgørelse nr. 1608 af 9. december 2024 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

grusvask samt udledning af grusvaskevand til grusvaskesø, ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensvurdering efter miljøvurderingsloven.

Det ansøgte er endvidere omfattet af habitatbekendtgørelsen[4]. Der er derfor foretaget en vurdering af om det ansøgte vil påvirke Natura-2000 områder eller de såkaldte "bilag IV-arter" væsentligt.

Horsens Kommune har på denne baggrund vurderet, at det ansøgte ikke påvirker Natura-2000 områder eller bilag IV-arter, og at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering.

3. Vilkår

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

3.1 Indvinding af grundvand fra boring

- Der må højst indvindes 50.000 m³/år til grusvask på matr.nr. 1cr Møldrup By, Voerladegård fra eksisterende boring DGU nr. 97.830.

  Det oppumpede grundvand ledes direkte til vaskeanlægget og herfra udledes det til grusvaskesø nr. 1.

  Det oppumpede grundvand må desuden anvendes til støvbekæmpelse i råstofgraven og de tilhørende ind- og udkørselsveje.

- Den oppumpede vandmængde skal måles, og boringen skal derfor være forsynet med en timetæller eller vandmåler.

  Kommunen kan til enhver tid bestemme, at målemetoden skal ændres, jf. § 16, stk. 4 i vandindvindingsbekendtgørelsen.

  De oppumpede vandmængder skal opgøres fra den 1. januar til den 31. december, og skal indberettes til Horsens Kommune hvert år inden den 1. februar.

- Boring DGU nr. 97.830 skal pejles mindst 4 gange årligt henholdsvis vinter, forår, sommer og efterår.

  Pejlingerne skal indberettes til kommunen i forbindelse med den årlige indberetning af de oppumpede vandmængder.

[4] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

- Hvis behovet for indvinding af grundvand ophører og boringen tages ud af drift, skal boringen sløjfes i henhold til brøndborebekendtgørelsen.[5]

  Sløjfningen skal anmeldes til Horsens Kommune mindst 14 dage før sløjfningen udføres.

  Du har som grundejer, ansvaret for at sløjfningen udføres korrekt. Hertil skal du anvende en brøndborer med A- eller B-bevis[6]. Du finder en liste med certificerede brøndborere på GEUS hjemmeside:

  http://www.geus.dk/dk/services/labs/well-sample-lab/sider/borefirm_a_bevis-dk.aspx

  Når sløjfningen er gennemført, skal det anmeldes til kommunen via Byg og Miljø på følgende hjemmeside:

  https://www.bygogmiljoe.dk/?myndighed=k615

- Tilladelsen til vandindvinding udløber samtidig med råstoftilladelsen dvs. den 19. november 2036. Hvis indvinding fortsat ønskes, skal der inden tidsfristens udløb søges om fornyelse af tilladelsen.

3.2 Indvinding af overfladevand fra grusvaskesø

- Der må højst indvindes 240.000 m³ overfladevand om året fra råstofgravens grusvaskesø (sø nr. 2).

- Den oppumpede vandmængde skal måles, og pumpen eller vaskeanlægget skal derfor være forsynet med en timetæller eller vandmåler, så den samlede vandmængde kan opgøres.

  Kommunen kan til enhver tid bestemme, at målemetoden skal ændres, jf. § 16, stk. 4 i vandindvindingsbekendtgørelsen.

  De oppumpede vandmængder skal opgøres fra den 1. januar til den 31. december, og skal indberettes til Horsens Kommune hvert år inden den 1. februar.

- Tilladelsen til vandindvinding udløber samtidig med råstoftilladelsen dvs. den 19. november 2036. Hvis indvinding fortsat ønskes, skal der inden tidsfristens udløb søges om fornyelse af tilladelsen.

[5] Bekendtgørelse nr. 1260 af 28. oktober 2013 om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land

[6] Som opfylder krav om uddannelse jf. Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2016

3.3 Udledning/nedsivning af grusvaskevand

- Grusvaskevandet skal ledes til råstofgravens sedimentionsbassin (sø nr. 1) og skal i videst muligt omfang recirkuleres. Herfra må der ske overløb til den næste sø (sø nr. 2).

- Der må hverken før, under eller efter vaskeprocessen tilsættes stoffer til vaskevandet, som ved nedsivning kan forurene grundvandet.

- Der må ikke etableres tilløb eller afløb fra grusvaskesøerne (nr. 1 og 2), eller afledes spildevand og pladsvand til grusvaskesøerne uden særskilt tilladelse.

- Tilladelsen til udledning/nedsivning af grusvaskevand udløber samtidig med råstoftilladelsen dvs. den 19. november 2036. Hvis udledning/nedsivning fortsat ønskes, skal der inden tidsfristens udløb søges om fornyelse af tilladelsen.

4. Tilsyn

Horsens Kommune har tilsyn med, at de stillede vilkår overholdes.

Hvis vilkårene i forhold til indvinding af grundvand/overfladevand ikke overholdes, kan tilladelsen tilbagekaldes uden erstatning jf. vandforsyningslovens §34.

Hvis vilkårene i forhold til udledning/nedsivning af grusvaskevand ikke overholdes, kan tilladelsen tilbagekaldes uden erstatning jf. miljøbeskyttelseslovens §20 stk. 1.

5. Erstatningsregler

Den, for hvis regning eller i hvis interesse, der foretager indvinding af grundvand og indvinding af overfladevand, er erstatningspligtig for skader som sker i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m.v. under anlæggets udførelse og drift jf. vandforsyningslovens § 28.

Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, for så vidt skaden kan tilregnes den skadelidte selv eller er en følge af særlige forhold på skadelidtes ejendom, som skadelidte findes at burde bære risikoen for.

I mangel af forlig afgøres erstatningsspørgsmålet af taksationsmyndigheden.

6. Høring af parter

Et udkast til nærværende afgørelse har været sendt i partshøring hos ansøger (Dansand A/S) og Region Midtjylland i perioden 28. juli – 31. august 2026.

Der er ikke indkommet høringssvar til afgørelsen, som har givet anledning til ændringer i afgørelsen.

7. Grundlag for afgørelsen

Ansøgning

Det fremgår af ansøgningen, at der i forbindelse med råstofgravning på matr.nr. 1cr Møldrup By, Voerladegård ønskes mulighed for

- at indvinde grundvand til grusvask fra boring DGU nr. 97.830, svarende til 50.000 m³/år. Det oppumpede grundvand ledes direkte til vaskeanlægget og herfra udledes det til sedimentationsbassinet (grusvaskesø nr. 1).

- at indvinde overfladevand fra råstofgravens grusvaskesøer til grusvask, svarende til 240.000 m³/år. Vandmængden er opgjort på baggrund af en pumpeydelse på 120 m³/ time, en daglig pumpetid på 10 timer og 200 gravedage om året.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke etableret et vaskeanlæg i råstofgraven. Det kommende vaskeanlæg forventes at bestå af en fødekasse, hvortil råsandet tilføres. Sandet tørsigtes for grove partikler, hvorefter det vaskes i en sigte. Efterfølgende ledes materialet til et sandhjul, hvor det vaskede sand afvandes og via transportbånd føres til oplagring i materialestak.

Det oppumpede grundvand og overfladevand indgår i et lukket recirkuleringssystem bestående af 2 grusvaskesøer. Procesvandet med indhold af lerpartikler ledes til sedimentationsbassinet (sø nr. 1), hvor lerpartiklerne bundfældes. Herfra sker der overløb til den næste sø (sø nr. 2). Den anden sø udgør selve vandindvindingsstedet (sø nr. 2), hvor det klarere vand opsamles og pumpes tilbage til vaskeanlægget.

Af ansøgningen fremgår det, at omkring 85% af vandet recirkuleres i vaskeprocessen, mens ca. 15% går tabt som følge af fordampning og vandets binding til sandet. Det er ansøgers vurdering, at der foregår nedsivning fra vaskesøerne. Det primære vandbehov til grusvask indvindes fra grusvaskesøerne og ved behov suppleres der med grundvand fra boring DGU nr. 97.830.

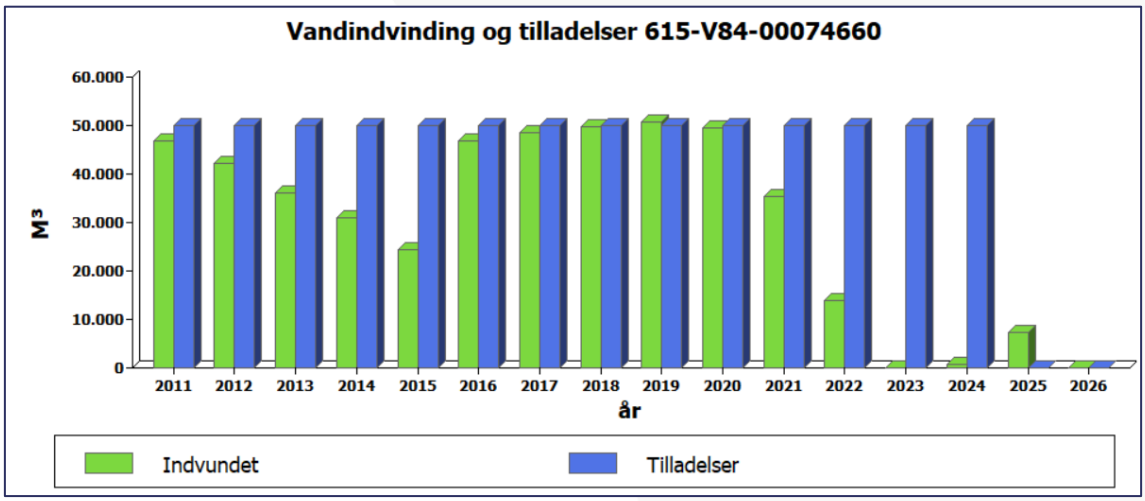
Der foregår ingen tilsætning af flokkuleringsmidler i forbindelse med bundfældning af lerpartikler i grusvaskesøerne.

Der foregår ingen råstofgravning under grundvandsspejlet.

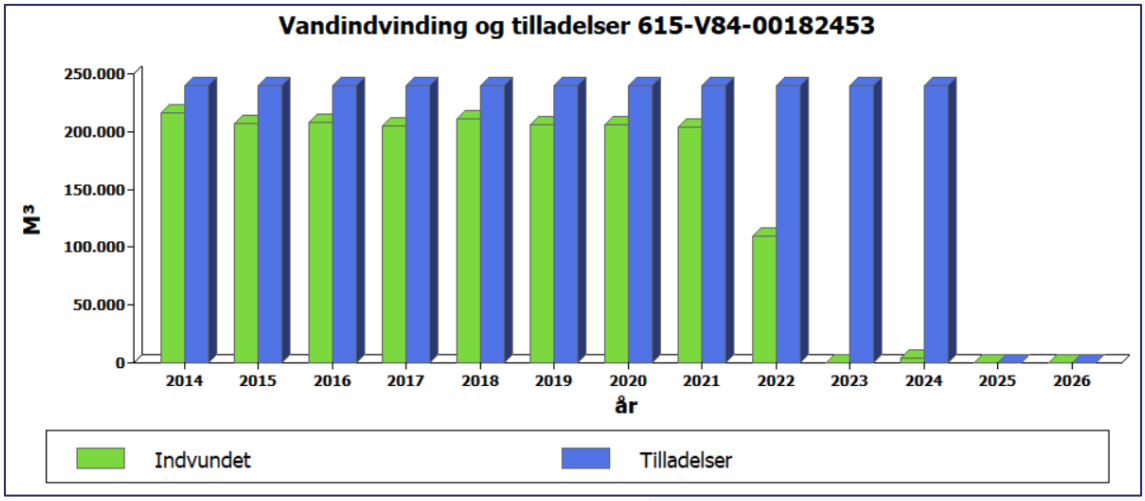
Vandbehov til grusvask

Voervadsbro Grusgrav har siden 1990 haft en tilladelse til indvinding af 50.000 m³ grundvand om året fra boring DGU nr. 97.830. Den faktiske indvinding har været

varierende, hvilket naturligt hænger sammen med den aktuelle råstofindvinding et givent år. På nedenstående figur ses de indvundne vandmængder siden 2011.

Voervadsbro Grusgrav har siden 2014 haft en tilladelse til indvinding af 240.000 m³ overfladevand/grundvand fra deres grusvaskesø (sø nr. 1). Vandmængden er opgjort på baggrund af en pumpeydelse på 120 m³/time, en daglig pumpetid på 10 timer og 200 gravedage om året. På nedenstående figur ses de indvundne vandmængder siden 2014.

Som følge af at råstofgravetilladelsen og vandindvindingstilladelsen udløb den 1. juli 2024, har der stort set ikke været foretaget indvinding af grundvand fra boringen eller overfladevand fra grusvaskesøen. Indvindingen fra boringen i 2025 er anvendt til vask af stenmel. Denne aktivitet vil ikke blive videreført i Voervadsbro Grusgrav, idet vaskeanlægget er fjernet.

På baggrund af de indberettede vandmængder i årene før 2025 er det Horsens Kommunes vurdering, at de ansøgte vandmængder er i overensstemmelse med det tidligere og fremtidige forbrug.

Indvindingsboring DGU nr. 97.830

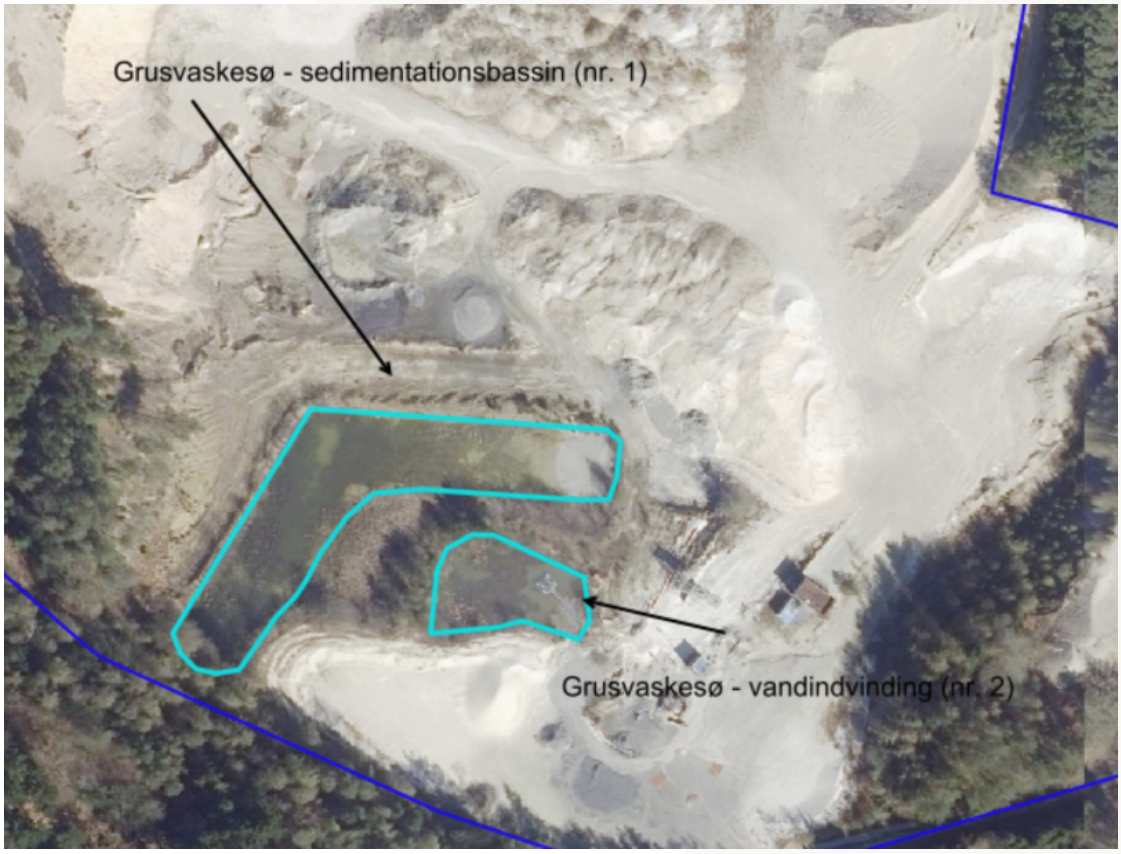
Indvindingsboring DGU nr. 97.830 er etableret i 1990, er 46 meter dyb og beliggende i kote +43,5. Boreprofilet for boringen viser, at der øverste er aflejret 15 meter kvartært smeltevandssand, herunder tertiære aflejringer i form af 10 meter glimmersand, 4 meter glimmerler, 5 meter glimmersand og 4 meter glimmerler. Nederst findes der 7,5 meter kvartssand og -grus, hvori boringen er filtersat. Boringen er filtersat fra 38 til 44 meter under terræn. Den akkumulerede lertykkelse i boringen er 8 meter, magasinet vurderes derfor at have en ringe naturlig beskyttelse mod forurening af miljøfremmede stoffer.

Grundvandsspejlet i boringen er på etableringstidspunktet pejlet til 12,6 meter under terræn (m.u.t), svarende til kote +30,9. Boringens pejledata viser, at grundvandsspejlet frem til 2022 lå omkring kote +30. De nyeste pejlinger af grundvandsspejlet i boringen er foretaget i 2025 og viser et højereliggende rovandspejl omkring kote +33, hvilket vurderes at skyldes, at vandindvindingen har været sat i bero på grund af manglende graveaktivitet siden 2024. Boringen er filtersat i et spændt grundvandsmagasin. Trykniveauet i det filtersatte kvartssand og -grus, repræsenterer trykniveauet i de primære grundvandsmagasiner i området.

Den overordnede grundvandsstrømningsretning i området er mod nordvest i retning af Gudenåen.

Indvinding af overfladevand fra grusvaskesøer og udledning/nedsivning af grusvaskevand til grusvaskesø

Indvindingen af overfladevand foregår fra 2 grusvaskesøer som er beliggende i den sydvestlige del af råstofgraven – sø nr. 1 og sø nr. 2.

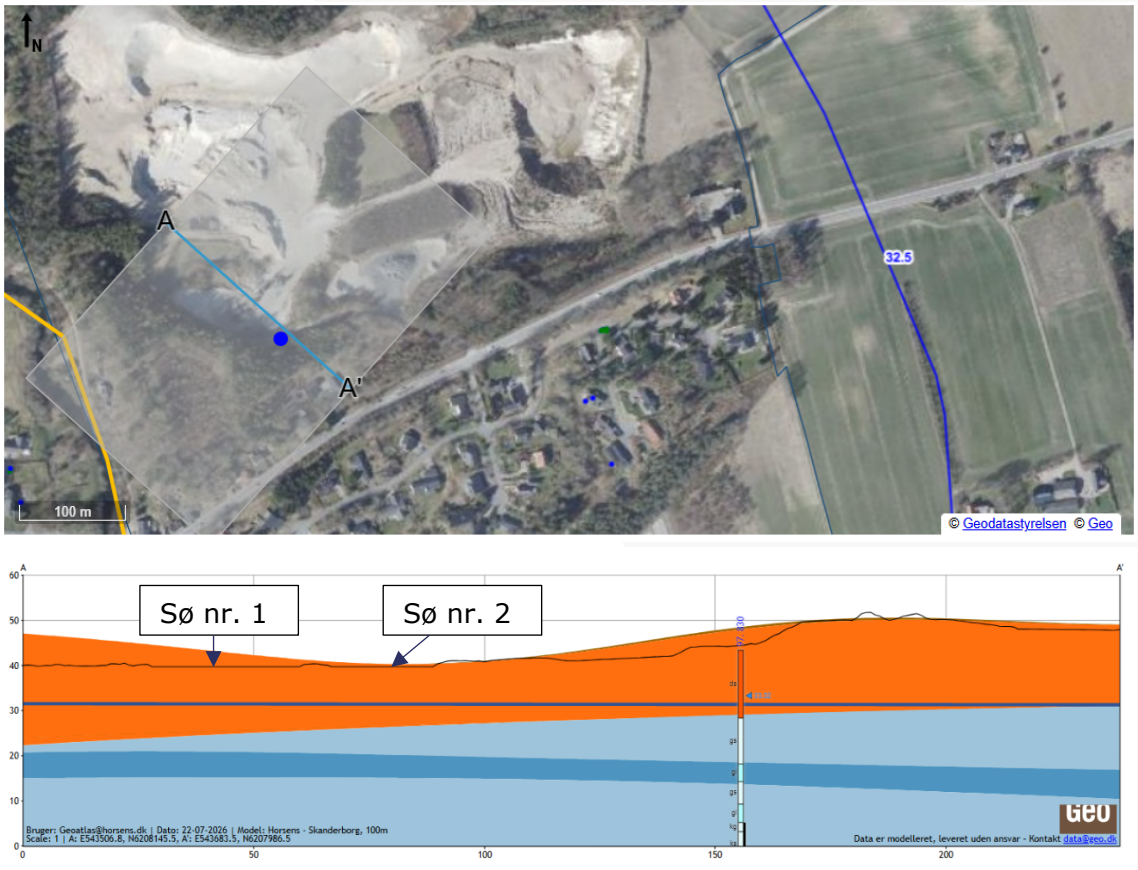

Sø nr. 1 udgør et sedimentationsbassin med et overfladeareal på ca. 1500 m². Heri bundfældes vaskevandets indhold af lerpartikler, hvorefter vaskevandet har overløb til næste sø (sø nr. 2). Ifølge Danmarks Højdemodel ligger søen i omkring kote +39,7.

Sø nr. 2 udgør selve vandindvindingsstedet, hvor det klarere vand opsamles og pumpes tilbage til vaskeanlægget. Søen har et overfladeareal på ca. 430 m². Ifølge Danmarks Højdemodel ligger søen i omkring kote +39,7.

Rådgivende landinspektører Land & Plan har den 11. marts 2026 foretaget en indmåling af vandspejlet i sø nr. 2. Vandspejlet i søen blev målt til kote +39,6.

Koten for bunden af søerne og koten for vandspejlet i sø nr. 2 viser, at vaskesøerne ikke er født af grundvand fra områdets primære grundvandsmagasiner, idet grundvandspotentialet i det primære grundvandsmagasin ligger 7-10 meter dybere. På nedenstående figur er vist et geologisk tværsnit trukket gennem de 2 grusvaskesøer og grusgravens boring DGU nr. 97.830. Af profilet fremgår det tydeligt, at det primære grundvandsspejl (mørkeblå linje på tværsnittet) ikke har hydraulisk kontakt til vaskesøerne.

Figur 1 Geologisk tværsnit i området ved grusvaskesøerne og indvindingsboring DGU nr. 97.830.

De geologiske aflejringer ved vaskesøerne udgør kvartære og tertiære sandaflejringer ligesom i resten af råstofgraven. På baggrund af de geologiske forhold, burde det udledte grusvaskevand nedsive og derved ikke danne grundlag for et vandspejl i vaskesøerne Det udledte grusvaskevand indeholder lerpartikler, som bundfældes i vaskesøerne. Lerpartiklerne vurderes at bidrage til, at der til trods for de geologiske forhold skabes en form for bund i vaskesøerne, med en begrænset permeabilitet, således nedsivningen er begrænset. Ansøger har oplyst, at det er deres vurdering, at der i noget omfang sker nedsivning fra vaskesøerne.

Foruden tilførsel af grundvand fra boring DGU nr. 97.830, vurderes tilstrømningen af vand til vaskesøerne at stamme fra dels lokal nedbør og tilstrømning af overfladevand fra de omkringliggende høje bakker/skrænter. Horsens Kommune kunne i juni måned 2026 konstatere, at vaskesøerne ikke var tørret ud, til trods for en længere varm og nedbørsfattig periode i foråret/forsommeren 2026 og at der ikke er sket tilførsel af grundvand fra indvindingsboringen. En medårsag hertil kan være, at vandspejlet i vaskesøerne repræsenterer et terrænnært grundvandstryk, selvom dette ikke kan ses af borebeskrivelserne for områdets boringer.

Det oppumpede grundvand fra boringen og overfladevandet indgår i et lukket recirkuleringssystem. Af ansøgningen fremgår det, at omkring 85% af vandet recirkuleres i vaskeprocessen, mens ca. 15% går tabt som følge af fordampning og

vandets binding til sandet. Det primære vandbehov til grusvask indvindes fra grusvaskesøerne og ved behov suppleres der med grundvand fra boring DGU nr. 97.830.

Der sker ingen tilsætning af flokkuleringsmidler i forbindelse med udledning af grusvaskevand til grusvaskesøerne, med henblik på bundfældning af vandets indhold af lerpartikler. Udledning/nedsivning af grusvaskevand vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for forurening af grundvandet og de nærliggende drikkevandsboringer samt det nærmeste vandløb, Gudenåen.

Fysisk tilsyn af boring og grusvaskesøer

I forbindelse med behandling af ansøgningen har Horsens Kommune den 23. juni 2026 foretaget et fysisk tilsyn af både boringen og grusvaskesøerne.

Boringen er etableret med en tørbrønd, som fremstår pæn og tør, og uden tegn på utætheder. Boringen er etableret med pejlestuds og vandmåler. Tilsynet gav ikke anledning til bemærkninger til boringens indberetning.

Vaskesøerne fremstod med et vandspejl og var således ikke tørret ud, til trods for en længere varm og nedbørsfattig periode i foråret/forsommeren 2026 og at der stort set ikke er sket tilførsel af grundvand fra indvindingsboringen siden 2024.

Forureningskilder

Der er ikke registreret jordforurening (V2) eller mulig jordforurening (V1) inden for råstofgraven. Nærmeste V2-kortlagte grund er lokalitet nr. 615-00786, som ligger ca. 300 meter syd for indvindingsboring DGU nr. 97.830. Her er der konstateret en olieforurening i både jorden og det terrænnære grundvand.

Indvinding af grundvand fra det primære grundvandsmagasin i boring DGU nr. 97.830 og indvinding af overfladevand i vaskesøerne vurderes ikke at kunne påvirke forureningen på den V2 kortlagte grund.

Grundvandsinteresser

Råstofgravens indvindingsboring og grusvaskesøer ligger i et område uden for Område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD). Råstofgraven ligger ligeledes udenfor indvindingsoplande til almene vandværker, uden for områder udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder samt uden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Nærmeste almene vandværk er Voervadsbro Vandværk, som indvinder grundvand fra 2 boringer – DGU nr. 97.849 og 97.850, som begge ligger ca. 600 meter vest/sydvest for råstofgravens indvindingsboring DGU nr. 97.830 og ca. 500 meter vest/sydvest for råstofgravens grusvaskesøer.

Nærmeste private drikkevandsboringer er boring DGU nr. 97.2279 tilhørende Højlundvej 14, 8660 Skanderborg og boring DGU nr. 97.1028 tilhørende Vilholtvej

6, 8660 Skanderborg. Begge boringer ligger ca. 1200 meter nordvest for råstofgravens indvindingsboring DGU nr. 97.830.

Nærmeste anden vandindvindingsboring er boring DGU nr. 97.621 tilhørende Dangrow Agro, Skovhøjvej 8, 8752 Østbirk. Boringen ligger ca. 530 meter sydøst for råstofgravens indvindingsboring DGU nr. 97.830. Der er tale om en markvandingsboring til vanding af spiselige afgrøder, som har en indvindingstilladelse på 14.000 m³/år. Boringen er 58 meter dyb, er filtersat i samme grundvandsmagasin som råstofgravens indvindingsboring DGU nr. 97.830 og ligger opstrøms denne boring.

Horsens Kommune har ikke kendskab til, at vandindvindingen i grusgraven har givet anledning til problemer for andre vandindvindere i området.

Den ansøgte indvinding af grundvand og overfladevand vurderes ikke at medføre en risiko for påvirkning af indvindingsforholdene i de nærliggende indvindingsboringer.

Planforhold

Råstofgravens indvindingsboring DGU nr. 97.830 er beliggende indenfor Vandområdeplan 2021-2027 for Hovedvandopland Randers Fjord (1.5).

I Vandområdeplan 2021–2027 for Hovedvandopland Randers Fjord er der ikke angivet indsatser overfor grundvandet, hverken i forhold til grundvandets kvalitet og kvantitet, bortset fra de indsatser som er udløst af kommunens indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Råstofgraven ligger udenfor de områder, hvor kommunen udarbejder indsatsplaner for beskyttelse af grundvandet.

Ifølge Vandområdeplan 2021-2027, er der tre grundvandsforekomster i området og med følgende tilstand:

Grundvandsforekomst	Type	Kvantitativ tilstand	Kemisk tilstand
DK105_dkmj_1017_ps	Terrænnær	God	God
DK109_dkmj_228_ks	Terrænnær	God	Ringe (Nitrat, pesticider)
DK105_dkmj_1035_ps	Regional	God	Ringe (chlorerede opløsn.)

Miljøtilstanden for grundvandet i den terrænnære grundvandsforekomst ID: DK109_dkmj_228_ks, er vurderet som god kvantitativ tilstand, men i ringe kvalitativ tilstand. Baggrunden for den ringe kvalitative tilstand skyldes grundvandsforekomstens indhold af nitrat og pesticider. Miljøtilstanden for grundvandet i den regionale grundvandsforekomst ID: DK105_dkmj_1035_ps, er vurderet som god kvantitativ tilstand, men i ringe kvalitativ tilstand. Baggrunden for den ringe kvalitative tilstand skyldes fund af chlorerede opløsningsmidler i drikkevandsboringer inden for grundvandsforekomsten.

Ansøgningen om at foretage indvinding af grundvand og overfladevand til grusvask vurderes ikke at forringe grundvandsforekomsternes tilstand eller hindre

målopfyldelsen for den kemiske tilstand. Ansøgningen om at foretage udledning/nedsivning af grusvaskevand vurderes heller ikke at forringe grundvandsforekomsternes tilstand eller hindre målopfyldelsen for den kemiske tilstand, idet grusvaskevand ikke medfører nedsivning af nitrat, pesticider eller chlorerede opløsningsmidler.

Natur og vandløb

Til vurdering af grundvandsindvindingens påvirkning af vandføringen i nærliggende vandløb og våde naturtyper, har Horsens Kommune foretaget en beregning i BEST, et screeningsværktøj til konsekvensvurdering af vandindvindingens påvirkning på vandløb og våde naturområder. En rapport om boringens påvirkning af omgivelserne fra BEST kan rekvireres hos Horsens Kommune.

BEST beregner den kumulative påvirkning fra vandindvindinger i området i forhold til vandløb og våde naturområder samt den geografiske udstrækning af sænkningstragten omkring indvindingsboringen både horisontalt og vertikalt. Desuden er der lavet en faglig vurdering af de geologiske og hydrologiske forhold i og omkring boringen.

Vandløbsoplande

Vandløbsreduktionsberegninger i BEST viser, at grundvandsindvindingen berører 2 deloplande. OplandsID: 615016358 (Gudenå - Vilholt Mølle – Mos) og OplandsID: 746016396 (Vandløb v. Lindholmhoved). Den ansøgte indvinding på 50.000 m³/år påvirker med mellem 1,33 % og 4,5 % af den samlede beregnede vandføringsreduktion i de berørte deloplande.

For begge deloplande vurderes det, at indvindingen fra den aktuelle boring DGU nr. 97.830 ikke kommer til at få væsentlig indflydelse på vandløbenes økologiske og kemiske tilstand.

Nærmeste vandløb er Gudenåen som ligger 200 meter vest for boringen. Ifølge BEST sker størstedelen af vandløbspåvirkningen i Gudenåen. Indvindingen fra boring DGU nr. 97.830 medfører en påvirkning af vandføringen på 1,34 l/s, når der ses bort fra, at 85% af indvindingen reinjiceres til et terrænært grundvandsmagasin (Sand1200). Når der tages højde for en reinjicering på 85%, medfører indvindingen en påvirkning af vandføringen på 0,19 l/s. Ifølge beregninger i BEST er medianminimumsvandføringen i Gudenåen på denne strækning ca. 2550 l/s og den beregnede kumulative vandføringsreduktion som følge af grundvandsindvinding udgør 294 l/s, svarende til en påvirkning på 11,5 %. En påvirkning fra den ansøgte vandindvinding på 0,19-1,34 l/s vurderes ikke at få væsentlig indflydelse på vandløbets økologiske og kemiske tilstand.

OplandsID: 615016358 (Gudenå - Vilholt Mølle – Mos)

Inden for dette vandløbsopland ligger vandløbet "tilløb Gudenå" og som ligger 1400 meter syd for råstofgravens indvindingsboring. Beregninger viser, at vandløbet bliver påvirket af indvindingen med 0,034 l/s, hvilket svarer til 1,18 % af den

samlede akkumulerede vandføringsreduktionen på 2,89 l/s. Der er tale om et §3 beskyttet vandløb, uden målsætning jf. Vandområdeplan 2021-2027.

Ifølge BEST er den beregnede vandføring i vandløbet 18,6 l/s og den beregnede kumulative vandføringsreduktion som følge af grundvandsindvinding udgør 2,89 l/s, svarende til en påvirkning på 15,6 %. I BEST er afskæringskriteriet for hvornår en påvirkning af vandføringen i vandløbet kan være kritisk fastlagt til at være 30 %. Afskæringskriteriet er fastlagt på baggrund af følgende: en ikke god eller ukendt økologisk tilstand i vandløbet, en middel vandføring, en dårlig fysisk tilstand og at menneskelig påvirkning ikke har indflydelse på vandløbets økologiske og kemiske tilstand.

En påvirkning på 0,034 l/s vurderes ikke at få væsentlig indflydelse på vandløbets økologiske og kemiske tilstand.

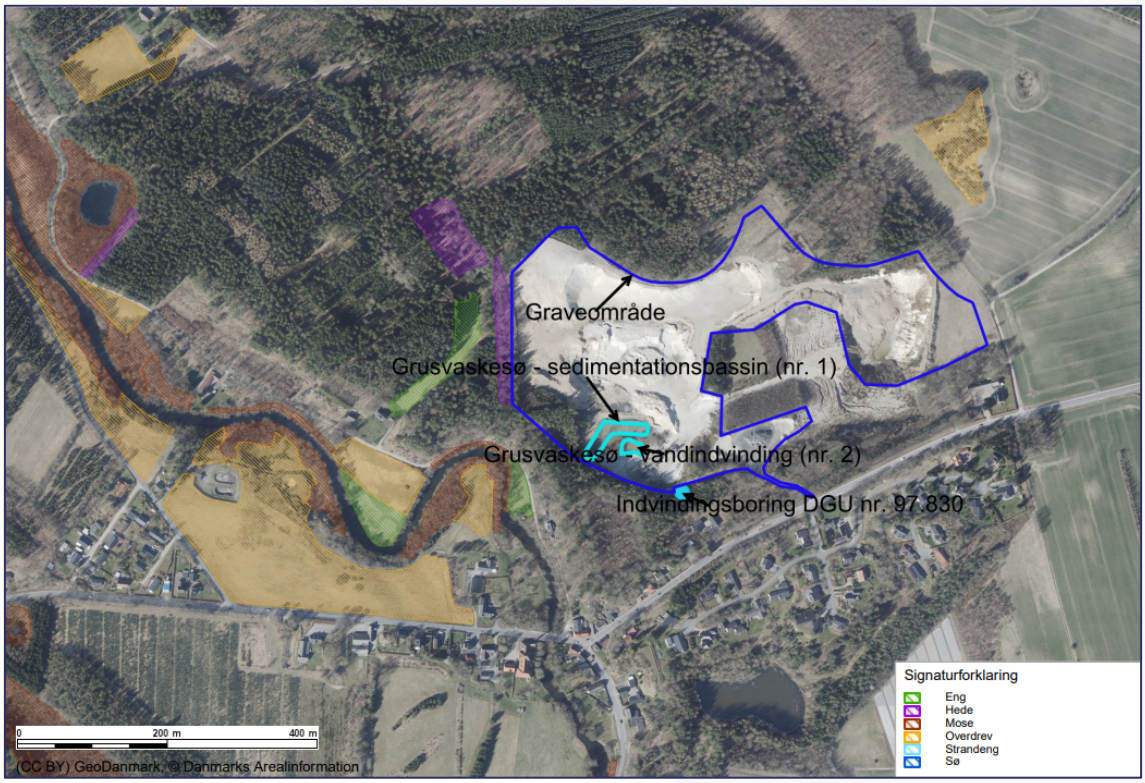
OplandsID 746016396 (Vandløb v. Lindholmhoved)

Inden for dette vandløbsopland findes der ikke §3 beskyttede vandløb eller målsatte vandløb jf. vandområdeplan 2021-2027. Det ifølge BEST påvirkede område langs sydsiden af Mossø ligger ca. 2,5 km nord for råstofgravens indvindingsboring. Der vurderes at være tale om arealer med afstrømning til Mossø. Arealerne udgør §3 beskyttede mose- og engarealer. Beregninger viser, at området bliver påvirket af indvindingen med 0,018 l/s, hvilket svarer til 4,3 % af den samlede akkumulerede vandføringsreduktion på 0,42 l/s.

En påvirkning af afstrømningen på 0,018 l/s vurderes ikke at få væsentlig indflydelse på hverken Mossø eller områdets naturtilstand.

<u>§3 beskyttet natur</u>

Der ligger flere §3 beskyttede naturtyper i området omkring grusgraven og indvindingsboringen DGU nr. 97.830, heriblandt flere søer, moser, engarealer, heder og overdrev.

Figur 2 Kort der viser de omkringliggende §3-beskyttede naturområder.

Beregningerne i BEST viser, at ingen af naturarealerne bliver kritisk påvirket af indvindingen. Årsagen hertil er primært, at der er tale om en vandindvinding, hvor 85% af det oppumpede grundvand reinjiceres til det øverste grundvandsmagasin igen, og således ikke trækkes ud af områdets vandkredsløb.

Resultatet af BEST beregningen og den faglige vurdering er derfor, at ingen beskyttede naturområder og beskyttede vandløb bliver væsentligt påvirket af indvindingen, jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven[7].

Habitatvurdering

Før der træffes afgørelse efter vandforsyningslovens §20 og miljøbeskyttelseslovens §19, skal der jf. habitatbekendtgørelsens §§ 6, 7 og 10 foretages en vurdering af, om aktiviteten kan påvirke et internationalt beskyttet område (Natura 2000-område) væsentligt, og om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter – eller ødelægge de plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter i EU).

Der kan kun meddeles afgørelse, hvis det vurderes, at projektet kan realiseres uden at:

[7] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

- Skade arter eller naturtyper som er udpegningsgrundlag for Natura 2000-områder
- Beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV
- Ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV

Natura 2000-områder

Råstofgravens indvindingsboring DGU nr. 97.830 ligger ca. 190 meter øst for det nærmeste Natura 2000-område er N52 "Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå", som består af habitatområde H48 og fuglebeskyttelsesområde F33 Salten Langsø og F35 Mossø. Grusvaskesøerne ligger ca. 95 m øst for Natura 2000-området.

Udpegningsgrundlaget kan ses på miljøstyrelsens hjemmeside:

https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/naturindsatser/natura-2000/udpegningsgrundlag

Der er vedtaget en Natura 2000-plan for området. Natura 2000-planens målsætning er bindende for myndigheden og skal anvendes ved konsekvensvurdering ved myndighedsudøvelse jf. habitatbekendtgørelsen.

Horsens Kommune vurderer på baggrund af beregningerne i BEST og de deraf afledte konklusioner, at den ansøgte vandindvinding fra indvindingsboringen, ikke vil have en negativ indvirkning på de arter eller naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget på det nærliggende Natura 2000-område.

Det er ligeledes Horsens Kommunes vurdering, at den ansøgte udledning/nedsivning af grusvaskevand i grusvaskesøerne, ikke vil have en negativ indvirkning på de arter eller naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget på det nærliggende Natura 2000-område.

Horsens Kommune vurderer, at indvinding af vaskevand fra grusvaskesøerne ikke vil have negativ indvirkning på de arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget for det nærliggende Natura 2000-område.

Årsagen er, at der ikke er direkte hydrologisk kontakt mellem grusvaskesøerne og de våde naturtyper i Natura 2000-området. Der udledes ikke vand fra ansøgningsarealet eller ændres på afstrømning af overfladevand til omkringliggende arealer.

Bilag IV-arter

De såkaldte bilag IV-arter er en række arter af planter og dyr, der er omfattet af en særlig streng beskyttelse i alle EU-medlemsstater herunder Danmark. Det gælder for dyrearterne, at der er et generelt forbud mod at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i deres naturlige udbredelsesområde, mens der for plantearterne er forbud mod at ødelægge dem.

Grundvandsindvinding kan potentielt påvirke bilag IV-arter, der er knyttet til våde naturtyper, som er afhængige af grundvand.

Hvis der er hydrologisk kontakt mellem det magasin, der indvindes fra og en naturlokalitet, der er betinget af grundvandstilførsel, kan indvindingen reducere tilførslen af grundvand til naturlokaliteten, og dermed potentielt ændre naturtilstanden. Hvis naturtilstanden ændres væsentligt, kan lokalitetens potentiale som yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter ændres væsentligt.

Af de arter, der har deres naturlige udbredelsesområde i Horsens Kommune, drejer dette sig om odder, markfirben, vandflagermus, sydflagermus, damflagermus, brunflagermus, dværgflagermus, langøret flagermus, troldflagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø, grøn mosaikguldsmed og strandstudse.

Da det vurderes, at den ansøgte vandindvinding fra boringen, og udledning/nedsivning af grusvaskevand til grusvaskesøerne, ikke vil påvirke beskyttede våde naturområder væsentligt vurderes disse aktiviteter heller ikke at kunne påvirke levesteder for nogen af bilag IV-arterne.

Vandindvinding fra grusvaskesøerne er en genoptagelse af tidligere aktivitet under gravearbejdet i grusgraven. I forbindelse med feltundersøgelser foretaget i grusgravens vaskesøer, mens graven var aktiv i 2023, blev der konstateret tilstedeværelse af lille og stor vandsalamander, samt grøn frø. Grusvaskesøerne vurderes derfor at udgøre levested for bilag IV-paddearter under råstofindvinding, hvor søerne anvendes både til vandindvinding og udledning/nedsivning af grusvaskevand.

Horsens Kommune vurderer, at den ansøgte vandindvinding fra grusvaskesøerne ikke vil have væsentlig påvirkning af områdets bilag IV-arter.

<u>Samlet vurdering vedr. Natura 2000-områder og bilag IV-arter</u>

Horsens Kommune vurderer, at projektet kan realiseres uden at:

- Skade arter eller naturtyper som er udpegningsgrundlag for Natura 2000-områder
- Beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV
- Ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV

Det er dermed ikke nødvendigt at lave en nærmere vurdering af indvindingens og udledningen/nedsivningens konsekvenser for Natura 2000 området, jf. § 6 stk. 2 i habitatbekendtgørelsen.

8. Offentliggørelse og klagevejledning

Horsens Kommunes afgørelse (indvinding af grundvand og overfladevand samt udledning/nedsivning af grusvaskevand) kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Afgørelsen kan påklages af enhver, der må antages at have en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald samt interesseorganisationer og myndigheder anført på kopilisten. Klagefristen er 4 uger fra den dato afgørelsen er annonceret dvs. den 18. december 2026. Fristen udløber ved midnat for dagen for klagefristens udløb. En klage skal således være tilgængelig for Horsens Kommune i Klageportalen (det vil sige, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen) senest kl. 23.59 på den dag, hvor klagefristen udløber.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Horsens Kommune.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Horsens Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Horsens Kommune. Horsens Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen har ikke opsættende virkning, men Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at en meddelt tilladelse ikke må udnyttes, samt at et iværksat bygge- og anlægsarbejde skal standses.

Et eventuelt søgsmål i forhold til tilladelsen skal anlægges ved domstolene senest inden 6 måneder fra afgørelsen er meddelt. Søgsmålsfristen udløber den 20. maj 2027.

9. I øvrigt

Hvis du er i tvivl om noget i denne tilladelse, er du velkommen til at kontakte Horsens Kommune.

Med venlig hilsen

Gitte Bjørnholdt Brok

Ingeniør

76292507

Kopi sendt med digitalpost til:

Styrelsen for Patientsikkerhed
(TRnord@stps.dk)
Tilsyn og Rådgivning Nord
8940 Randers SV

Danmarks Naturfredningsforening
(dn@dn.dk)
Masnedøgade 20
2100 København Ø

Danmarks Sportsfiskerforbund
(post@sportsfiskerforbundet.dk)
Skyttevej 5
7182 Bredsten

Forbrugerrådet Tænk
(fbr@fbr.dk)
Fiolstræde 17
Postboks 2188
1017 København K

Region Midtjylland, Jord og Råstoffer
(raastoffer@ru.rm.dk)
Skottenborg 26
8800 Viborg

Bilag 1

Vejledning til pejling af boring DGU nr. 97.830

Denne vejledning har til formål at beskrive, hvorledes man foretager pejling af boringer.

Hvorfor skal der pejles?

Pejlingerne benyttes f.eks. når kommunen skal give en indvindingstilladelse og der skal foretages en vurdering af ressourcen og påvirkning af andre boringer/overfladevand i området. Derudover anvendes de i forbindelse med indsatsplanerne, og når der foretages risikovurderinger i forhold til drikkevandsboringer. Det er derfor vigtigt, at pejlingerne udføres så nøjagtigt som muligt.

Hvem skal pejle?

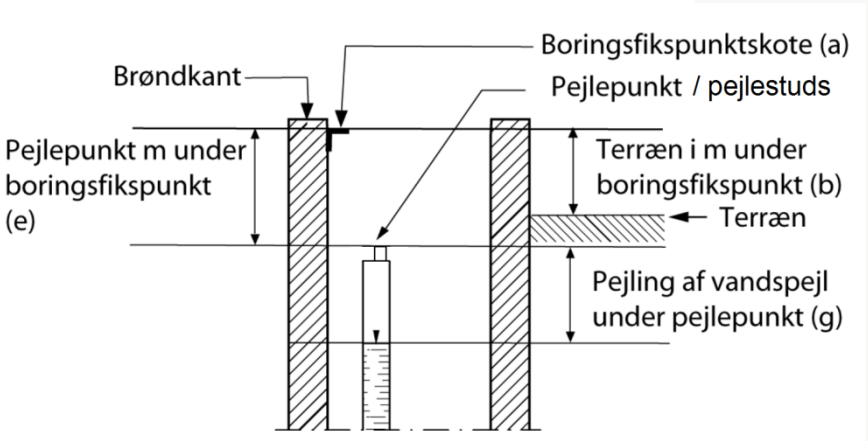
Alle vandværker og alle store indvindere skal pejle grundvandsspejlet, hvilket vil fremgå af den gældende indvindingstilladelse.

Hvordan skal der pejles?

Pejlingen skal foretages enten med manuelt håndpejl, eller via pejlelogger /1/.

Pejlepunkt

Grundvandsspejlet skal måles som afstanden fra terrænoverfladen og ned til grundvandsspejlet[8], (se figur 1) og skal altid ske fra samme pejlepunkt. Det er dog ikke altid muligt at måle hele afstanden fra terrænoverfladen og til grundvandsspejlet, fordi tørbrønden eller overbygningen er i vejen. Derfor finder man et fast målepunkt/pejlepunkt. Dette er oftest en indvendig kant i tørbrønden eller overkanten af borerøret (pejlestudsen).

Figur 1 Skitse af en brøndindretning og markering af pejlepunkt/pejle-studs. Figuren er forklaret i Lokaliseringsvejledning, GEUS 2008

For at få den rigtige afstand fra terrænoverfladen og til grundvandsspejlet er man nu nødt til at korrigere for afstanden mellem det faste målepunkt/ pejlepunkt/pejlestuds og terrænoverfladen.

[8] Miljøministeriets Vejledning af 1. januar 2013 om boringer på land, pkt. 8.2.5 Oplysninger om grundvand: Alle resultater af renpumpning, prøvepumpning, tilbagepejling og pejling m.v. skal indberettes til GEUS. I borerapporten skal vandstandspejlinger angives i meter under terrænoverfladen (med to decimaler) eller målepunkt samt dettes højde over/under terræn, tidspunktet noteres, og pumpetiden angives i timer. Pumpekapaciteten skal angives i m^3 pr. time med mindst en decimal. Den endelige sænkning, der måles som forskellen mellem pejling af rovandstand og pejling før stop af pumpning, skal angives i meter med to decimaler.

For at kunne placere punkterne i forhold til normalvandstand/koten[9] er der behov for et boringsfikspunkt[10], der er indmålt i forhold til koten.

Pejlingen skal foretages både i "ro-situation" og i "drift-situation" med mindre, der er gode argumenter for, at dette ikke kan lade sig gøre.

Det nødvendige tidsrum før grundvandsspejlet er i ro-situation efter pumpning, afhænger af oppumpningens størrelse og magasinets hydrauliske egenskaber. Kendskabet hertil bør for det enkelte anlæg baseres på tilbagepejlinger, så man ved hvor lang tid der går førend, at rovandsstanden indfinder sig. Inden pejlingen af rovandspejlet foretages skal pumpen minimum være slukket i 2 til 4 timer i helt op til et døgn. Alt efter vandværkets/anlæggets rentvandskapacitet og resultaterne af tilbagepejlingen, kan man fastlægge den optimale tidsperiode pumpen skal være slukket inden man pejler.

Pejlet skal rengøres/sprittes af før brug og skylles med vand af drikkevandskvalitet eller demineraliseret vand efter brug.

Pejlepunktet skal markeres med en gravering eller en farvemarkering. Pejlepunktet skal være beskrevet og illustreret på lokaliseringsskemaet og skal være i overensstemmelse med oplysningerne i boringsdatabasen Jupiter hos GEUS. Ændres pejlepunktet skal dette registreres i Jupiter med angivelse af dato for ændring. En ændring af pejlepunktet må kun foretages, hvis en ombygning eller andre fysiske forhold gør det nødvendigt.

I boringer med flere filtre skal der være et fast pejlepunkt for hvert filter/indtag. Pejlepunktet kan dog godt være det samme fysiske punkt for flere filtre.

Indberetning af pejledata

Vælger man at pejle boringerne manuelt, vil det være en fordel, at skrive pejlingerne ind i et pejleskema, så alle årets pejlinger er samlet et sted. Hver boring skal have sit eget pejleskema. Vælger man at pejle med en datalogger, udvælges der minimum 4 repræsentative pejlinger (1 fra hvert kvartal), der indberettes.

Pejlingerne skal opbevares i mindst 10 år og indberettes til kommunen inden den 1. februar det efterfølgende år - i forbindelse med den årlige indberetning af de oppumpede vandmængder.

/1/ Teknisk Anvisning - Pejlinger af grundvandsstanden i felten, TA. Nr. G03, GEUS 2012, ISBN: 978-87-7871-331-5,
http://www.geus.dk/publications/grundvandsovervaagning/g03_pejlinger.pdf

/2/ Lokaliseringsvejledning 2008, Borearkivet, GEUS 2008

[9] En kote er højden for et bestemt terrænpunkt. I Danmark er det udregnet fra Dansk Vertikal Reference 1990 (DVR90), der erstatter det hidtidigt anvendte Dansk Normal Nul (DNN). Højden angives i meter over den normale vandstand.

[10] Lokaliseringsvejledning:Boringsfikspunkt: Et boringsfikspunkt er et fast punkt ved boringen, der bruges ved indmåling af boringen, og som er udgangspunkt for alle opmålinger af boringskonstruktionen herunder også definition af terrænkoten. Boringsfikspunktet skal være fastsiddende og det skal placeres et sted hvor det ikke er sandsynligt at det senere skal flyttes, og inden for max. ½ meter fra boringen. Boringsfikspunktet kan f.eks. være udformet som en vinkel af rustfrit stål med en lille fordybning som angiver fikspunktet, eller et tydeligt afmærket punkt på installationsbrønden. Anvendelsen af et afmærket boringsfikspunkt vil medføre en mere præcis lokalisering af boringerne, idet boringerne med et påmonteret decideret fikspunkt tydeligt fastslår udgangspunktet i tilfælde af senere indmålinger.